

Előfizetési árak:
 Egész évre ———— 12 frt.
 Félévre ———— 6 „
 Negyedévre ———— 3 „
 Egy hónapra ———— 1 „
 — Egyes szám 4 kr. —

Kiadóhivatal:
 Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
 Nagybecskerek, Uri-utca 276 sz.,
 hová az előfizetések és a lap
 szétküldésére vonatkozó felszo-
 lamlások intézendők.

TORONTÁL.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Szerkesztőségi iroda:
 Nagy-Becskerek,
 Ferencz-József-tér,
 Bauer-féle ház
 hová a lap szellemi részét illető
 minden közlemény intézendő.

Hirdetések
 a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
 Azonkívül az összes hirdetési
 irodákban.

Megjelenik mindennap.
 vasár- és ünnepnapok
 kivételével.

Az idel delegációk.

Nagybecskerek, április 24.

A közös miniszteri tanácskozások, melyeket múlt csütörtökön és pénteken tartottak Bécsben, az 1894. évi közös költségvetés megállapításával foglalkoztak. Még mi bizonyosat sem hallani a közös kormány s különösen a hadügyigazgatás által követelt összegek magasságáról. A nyilvánosságba csupán az a tény hatolt, hogy a közös előirányzatnak az az elv szolgál alapul, hogy hadügyünket az új védtörvényvel összhangzásban s annak keretében intenzívebben kell kifejlesztetnünk. Maga az elv ellen nem lehet kifogást emelni. Körülöttünk minden nagyhatalom szakadatlanul véderejének kiépítésén dolgozik s nem mulik el év, hogy a végett tetemes áldozatokat ne hoznának. Franciaországról, mely a nemzeti élet minden egyéb mozzanatát alája rendeli hadserege fejlesztésének, ne is beszéljünk. De igenis utalunk Oroszországra, mely nem törődve gazdasági szorultságával a katonai fejlesztést tartja nagyhatalmi állása legelső sorban kielégítendő szükségletének s még az 1891-iki inséges esztendőben is elvonta a falatot szájától, csak hogy tök-letesítse azt az eszközt, mely egyedül biztosítja nemzetközi biztonságát. A mi Németországot illeti, elég egy rövid utalás a parlamenti küzdelmekre, melyek ott épp most vannak folyamatban a hadsereg állománya felemelésének ügyében, mely végre a kormány tudvalevőleg évente ke-70.000 ujoncczal többet és sok száz milliónyi többkiadást hoz javaslatba. Miként e törekvések mutatják, mind ama hatalmaknál, melyek reánk nézve első sorban jönnék figyelembe, a véderő fejlesztése után való czélzat nyilvánul, a melynek érdekei végett minden egyéb tekinteteket mellőznek. Magától értendő, hogy Ausztria-Magyarországnak, ha nemzetközi jelentőségéről lemondani nem akar, szintén nem szabad elzárkóznia e czélzat

elől. A béke megóvása végett és hogy háboru esetén sikerrel küzdhessünk életfeltételeinkért, nem szabad sem barátaink, sem ellenségeink katonai előkészületei mögött maradnunk. Azt a fényűzést persze nem engedhetjük meg magunknak, hogy bizonyos határokat tiszteletben ne tartunk. Reánk nézve a gazdasági érdek épp oly mérvadó, mint a katonai. Mert az államháztartás egyensulya az előfeltételei sikeres átmenetünknek a rendezett értékviszonyokhoz, a rendezett valuta pedig pénzügyi harcoképességünk alapját képezi. A cselekvő államháztartás tehát nemcsak pénzügyi rendszabály, hanem a szó tágabb értelmében védképességünk követelménye is. Az elv tehát, hogy hadügyünk az új védtörvény keretében fejlesztendő, csak azzal a megszorítással állhat, hogy általa az államháztartásra ne halmoztassanak oly terhek, melyek a pénzügyi egyensulyt, oly sok évi nehéz fáradságnak ezt a drága vívmányát, veszélyeztetnék. A hadi budget részére igényelt többszükséglet több esztendőre van elosztva úgy, hogy a közös kiadásokból ránk eső hányad által állami költségvetésünk nem lesz érzékenyen megterhelve. A nemzet közvéleményének tehát semmi oka sincs aggódásra. Ez irányban kezességet nyújt már az a körülmény is, hogy Wekerle miniszterelnök, kinek szava Magyarországot illetőleg döntő a közös miniszteri értekezleteken, egyuttal a pénzügyi tárczát is vezeti; és a nemzet bizhatik abban, hogy ez az államférfi az értékreformnak, ennek a korszakos münék sikerét, a melynek ő a szerzője, semmi körülmények közt sem fogja kockáztatni. Így tehát megnyugvással tekintünk a delegációk közelgő üléséhez. Kétség-telenül több megterhelést fognak azok hozni; de épp oly kétségtelen az is, hogy ez a nagyobb teher ama határokon belül fog mozogni, melyeket a pénzügyi érdekre való tekintet vont meg.

A pápa mint tanácsadó. XIII. Leó pápa igen meleg szavakat intézett a belga zarándokokhoz, akik becsületére válnak Belgium iránt táplált atyai rokonszenvének. Tudjuk, hogy a belga állam jelenleg nehéz válságon megy át. A tulajdon lakosságának kebelében forradalmi törekvések érvényesülnek a törvényes rend ellen és komoly veszélyek fenyegetik a társadalmi békét. Éppen mint nálunk. Csakhogy ott a szociálforradalmi telforgatás, míg nálunk a nemzetiségek államellenes agitációja képezi a végzetes mozgalom rugóját. A szent atya megindult szavakban azt az intelmet intézi a belga néphez, hogy engedelmessédjék a törvényeknek s mellőzzön mindent, ami az ország békéjét meg-ingathatná.

Magyar zarándokok is voltak Rómában és ezekhez is intézett a pápa allocutiokat. De az az intelem, hogy az államtörvényeket tiszteljük és legyenek loyális polgárai az államnak, nem található a beszédekben. Persze, Belgiumban már be van hozva a polgári házasság, mi meg csak most akarjuk behozni. A Vatikán, amint látszik, csak bevégett tények előtt hajol meg. Nos tehát, reméljük, nemsokára Magyarországon is ilyen nel szemben fogja magát találni.

Hírek Szerbiából. A pétervári orosz császári udvarhoz egy esredes fogja elvinni Sándor király kormányra lépésének notifikációját. Olimpics Vasilievits pétervári szerb követet, ki páncsászár hírében áll, visszahívták. Natália királyné-nak Szebasztopolon keresztül Szerbiába való utassása híre itt nagy feltűnést kelt, mivel a király anyjának ilyen gyorsan való ideérkezéséről hivatalosan nem értesültek. A kormánykörökben Natália királyné ideérkezését csak a választások utánra várták. A királyné fiánál, a konakban fog lakni. A lakosság nagy lelkesedéssel fogadja Natália királynét. Diplomáciai körökben megerősítik azt a versiót, hogy Natália királyné nem állott távol a legújabb szerbiai eseményektől. Franassovics hadügyminiszter a királyné legbizalmasabb emberei közé tartozott. Dokics pedig a királynéra való különös tekintettel lépett be a kabinetbe. Pasics és Gaja kimaradtak a kombinációból, mivel annak idején ők vitték keresztül Natália kiutasítását. A liberális párti „Zasztava“ azt állítja, hogy hatvan liberális pártfőrfü Szendrőről a magyar területre menekült. Ugyane lap

A „TORONTÁL” TÁRCZAJA.

A lányom kelengyéje.

A Mariska lányom eljegyzése után a kelengye-kérdés jutott az eszembe s a mint a szakértők közbenjöttével összevásároltam, haterzer forint summa került elő. Már t. i., hogy az a kelengye anyiba kerül.

Mikor az összeggel így tisztába jöttem, azon kezdtem törni a fejem, hogy honnan vegyem azt elő?

A takarékpénztárban levő tökémből szakítsam-e ki, avagy összebb húzzam a háztartásom és így takarítsam-e meg?

Könnyen megtehettem volna ugyan mind a kettőt, de egyikhez sem volt kedvem. A töképénsem nem akartam háborgatni, a háztartásom pedig olyannak kívántam továbbra is, mint a milyen eddig volt. Amután pedig azt, a mi a jövődelemből megmaradt, a tökémből növelésére óhajtottam fordítani.

Ily elvek mellett, hosszas töprengés után arra határoztam el magam, hogy a szintársulatom tagjainak a fizetéséből húzom le azt a haterzer pengőt.

Mikor azonban végig néztem a könyveimen és újból megbizonyosodtam a felől, hogy bizony bizony rosszul fizetem én a művésseimet is, meg a művésznőimet is: kezdtem atól felni, hogy ezeknek a gázsaiából nem tudom én lehuzni azt a summát. A könyvem tanúsága szerint a kórista népségnek havonkint tíz forinttól egész huszonöt forintig terjedő fizetést adtam; a drámai primadonna pedig kilenczven pengőt kapott.

A mig egyrésről kellemetlenül érintett as,

hogy a kelengye költség ezekből a fizetségekből nem kerül elő, addig másrésről igen jól esett, hogy a művésznép ilyen olcsón adja berbe a tehetségét.

Buvárkodásom közepette ráakadtam az első énekesnőm nevére és szinte elborzadva látam, hogy ez a gyönyörűséges teremtés évenkint nem kevesebb, mint tizennyolcezer forint tiszteletdíjat kap

És az jutott az eszembe menten, hogy ebből az összegből könnyen le lehet húzni azt a bizonyos summát. Ha a tizennyolczból leveszek hatot, marad éppen egy miniszteri fizetés. Jut neki minden hónapra egy darab ezres. Harminczhárom forint és harminczhárom krajczár mindennapra, nem is számítve a törteket. Ebből meg lehet élni. Különösen olyan szép kisasszony-nak, mint ő, a ki maga megér két első minőségű erdélyországi aranybányát.

Hanem hát persze ezzel még nem volt meg-oldva a kérdés.

Ismertem a primadonnát jól és tudtam, hogy ha tizenkétezer forintos szerződéssel állok elébe, akkor azt a szerződést kettéhasítja nyom-ban s ezenkívül azt vágja a fejemhez, ami a keszügyébe esik. És még mosolygom kell hozzá és hizelegye mondanom, hogy elragadóan kedves. Hogy milyen jól áll neki az a dobálózás. Könyör-nőmnek kell neki, hogy még egy virágtartót vág-jon a fejemhez, mert ezzel boldoggá tesz.

Ő volt a társulatom főntartója. Ő volt a közönség kedvence. És ő volt, a ki nemcsak dicsőséget szerzett magának, de pénzt nekem.

Minden más színészemmel és színésznő-mől paczkáztam; vele szemben azonban olyan voltam, mint egy kis mopszi: hizelegtem neki s ha szabad virágosan kifejeznem magam, az ölem-ben hordtam. A szó szoros értelmében szarnokos-

kodott fölöttem és én boldognak éreztem magam, ha kegyesen megpaskolta a kopasz fejem. Allan-dóan „vén kecském“-nek nevezett s ez a bizal-masság mindig elérékenyített.

Tessék már most elképselni, hogy milyen helyzetben voltam én akkor, mikor azt terveztem, hogy a gázsaiából lehuzok haterzer pengőt.

Mondhatom, hogy minden furfangomat össze-szedtem és sok éjszakát töltöttem álmatlanul addig, a mig kiesszeltem a fizetés leszállítás módját.

Nem hiszem, hogy volna ssinigasgató, a ki olyan sseniális ötletet tudna magából kiszori-tani, mint amilyet a furfangos vén fejemből én kifacsartam.

Hogy pedig állításom bebizonyítsam, elmen-dom a furfangomat.

Már megelőzőleg hallottam én egyet-mást egy vidéki színész felől, hogy bámulatosan gyönyörű fickó. A hangja olyan osengő és mégis olyan lágy, hogy belopózik minden női szívbe. A merre járt kelt, hódítás jelezte az utját s a karmester-kisasszonyok tucatonkint ittak keser-ve csalódásukban lugoszencsiát, mikor es a fickó néhány forró csók után ott hagyta őket a csen-getyük alatt.

Es a vidéki színész máskülönbben meglehe-tősen ostoba fráter volt.

Szerepet soha meg nem tanult s ha ki kellett menni a szinpadra, a lámpalás kaptá nyakon és bámulatosan vad dolgokat monda-tott vele.

Alig lehetett használni valamire. Így történt asután, hogy igen kis fizetést kapott és meglehetősen kopottan járt. Pedig szeretett volna jól enni és gigerli lenni. Sokszor felkiáltott, hogy kétszáz forintért a pokolba menne.

értesülése szerint a radikálisok Nisben a liberálisokkal összetűztek, azonban a dolog nem öltött komolyabb jellegűt. A legutóbbi szepstini választások alkalmával, dacára a nyomának, melyet a kormány kifejtett, a választók 56 százaléka, a radikálisokra 38 százalékra, a liberálisokra és 6 százalékra a haladó pártokra szavazott.

HIREK.

— **Személyi hir.** Báró Bánffy Dezső v. b. t. a képviselőház elnöke családi ügyekben a tegnapi nap folyamán Nagybecskerekben tartózkodott. Tiszteletére Daniel László alispán ebédet adott, melyen részt vettek: Rónay Jenő főispán, Lauka Gusztáv, dr. Mihalovits árvaszéki elnök és báró Feilitzsch Bertalan. Báró Bánffy még tegnap este visszautazott Budapestre.

— **A hideg és a gazdák.** Nagykikindáról sürgönyzik lapunknak: Ma éjjel ismét erős fagy volt. A szombati eső, mely fél óráig tartott, alig lendített valamit, mert éppen csak megadventette a talajt. A vetések nyomorúságosan állnak. Ha a hideg még csak 8 napig tart, nagyon rossz évek nézünk elébe. A tavaszi mag úgy fekszik a földben, amint bevetették. A gazdának évek óta nem voltak ilyen gondjai, mint ez idén.

— **Esküvő.** Tegnap vezette oltárhoz Deák Béla módosi pénzügyi tisztviselő özv. Prandell Bibiana szeretetreméltó leányát Mariskát. Az esketési szertartást Schaeffer Antal pápai praelatus végezte, mely után a vendégek viglakomára gyűltek össze Maugsch Albert ügyvéd, a menyasszony sógorának, vendégszerető házában. Tartós boldogságot kívánunk a szép frigyhez.

— **Villamos világitás.** Imár Nagykikinda is abban a reményben ringathatja magát, hogy rövid idő alatt meglesz a varavárt villamos világitás. Tellecsky polgármester ugyanis az utóbbi napokban Budapesten járt s ez alkalommal egy budapesti cég előnyös feltételek mellett mutatkozott hajlandónak bevezetni a villamos világitást, hogy a polgármester hazaérkezve, elhatározta, hogy egy nagy értékesítést fog összehívni, amely a további teendőket határozni fog.

— **Halálozás.** Steiner Ferencz, Temesvár szab. kir. város volt polgármestere, szombaton 60 éves korában meghalt Temesvárott.

— **A színészek elmentek.** Azok a jámbor utasok, kik a déli vonattal harmadmagukkal szoktak Kikinda felé robogni, ugyancsak elcsodálkoztak, mikor ma kiértek a pályaudvarra. Ott nyüzsgött az egész színésznép: az elegans primadonnák és a szegényes kóristánok, a hősök és szerelmesek, az erőshangu dalnokok és a kisebb tehetségek le egészen a szinlapkihordóig. A hölgyek között pedig ott jártak a habituk, sárga kamaslival és piros virággal, miközben szegény Csóka izgatottan lótot futott, hogyan fogja ezt a sok embert elhelyezni a három wagonban, melyekben még a ezibil-utasoknak is kellett férniök. Gyenge kis félóra alatt mégis

elhelyezkedtek a sok skatulyával együtt, asztán a kékrubás ember olyan flegmával, mintha közönséges nap volna, hármat csöngetett s a vonat elrobogott messzire, Seps-Szent-György felé, hol szerdán már előadják a „Madaraszt“. Vizontlátásra!

— **Szerencsétlenség a pályaudvarban.** Izgalmas jelenet játszódtott le a szegei pályaudvarban. A tolatásnál foglalkozó Pajdusák Sándor vasuti munkás ugyanis átakart bujni a kocsisor között és mikor a két összeakasztott kocsi közöt volt, a tolató gép meglökte a hosszú kocsisort. A kocsik nagy robajjal, esőrejjel csapódtak össze, kőbeszorítván a szerencsétlen Pajdusákokat is. És Pajdusák a nehéz teherkocsik e hirtelen szeszecsapódása következtében a testén több helyt veszedelmes zúzódásokat szenvedett. Különösen a mellén ejtett súlyos sérülések veszélyesek.

— **Öngyilkos esendőrparancsnok.** Bálint László temesvári esendőrparancsnok szombaton reggel mint a „D. K.“ írja Kissodán föbe lötte magát. Bálint László szerdán Gyírokrament egy gyermekgyilkos anya elfogatása végett. Az asszony azonban időközben megszökött és a csendőrszolgálat eredménytelen nyomozás után tért vissza csütörtökön reggel Kissodán keresztül. Kissodán épen a templomszentelési ünnepe, az ugynevezett rugát ülték meg a románok és rendfentartás czimára az őrsparancsnok is ott maradt társával, dacára az utóbbi figyelmeztetésének, hogy a további távolmaradás a szárnyparancsnokságnál bejelentve nincs s így jó volna visszatérni. Az őrsparancsnok azonban azt felelte, hogy ő visszamehet és jelentheti, mert ő ma innen el nem megy. A csendőr nem merete fellebbvalóját ott hagyni, ki egyik házból a másikba járt és mindenütt felöntött a garatra, úgy, hogy estig egészen berugott állapotban volt. Ekkor már épen nem használt semmi intézés, mert az őrsparancsnokkal nem lehetett birni. Bálint társa ekkor egy embert küldött be Temesvárra, bejelentve a távolmaradást és annak okát. Másnap reggel azaz tegnap Lörcinc csendőrszolgálat helyettes egy őrszolgálat ment ki Kissodára a csendőrparancsnok bekísérése végett. Mikor Bálint, ki a községhezán mulatott, az ablakon keresztül a tiszthelyettest meglátta, hirtelen felkapta puskáját és mielőtt szörnyű tettét valaki megakadályozhatta volna, lába közé állította és a fegyvert elsütötte. Az őrszolgálat már holtan találta.

— **Az anyós veszélyben.** Asztrigán György r. kécsai földműves hadilábon állott az anyósával, mivel a lánya örököséből valamit visszatartott. Mivel a vő kérései hiába hangzottak el, egy hurkot húzott az anyós nyaka köré s meg is fojtotta volna, ha idején segítség nem érkezik s ki nem szabadítja az anyóst a feldühödött vő karmai közül.

— **Kiugrott a vonatból.** Benedek János petrovozellói takácssegéd Kistelek és Szatmár vasuti állomások között kiugrott a robogó vonatból. A fiatal ember félig ittas állapotban volt, és így nem tudni mi vitte arra, hogy a teljes erővel menő vonatból kiugorjon. A fején több súlyos sérülést szenvedett. Az első orvosi segély megadása után beszállították a kórházba.

— Nos? kérdeztem tőle később — mit szól az új taghoz?

Nem szólt semmit, de a szép fehér nyaka is pirossá vált, a mint az arczába szaladt a vér.

Akkor este a szintársulatom legújabb és legcsinosabb tagja kísérté haza.

Két hét múlva a primadonnám halálos szerelmes lett a fickóba és a mint értesültem, boldog szerelmes is.

Mikor ezzel tisztában voltam, így kiáltottam föl:

— A leányom kelengyéjének a költsége megkerült. A haterer pengő a zsebemben van.

Hogy pedig így kiáltottam föl, az azért történt, mert így okoskodtam:

Ha én holnap asszal állítok be a primadonnámhoz, hogy rosszul megy az üzlet és a már épen lejárt szerződést csak úgy ujjithatom meg, ha megelégszik tizenkétezer forinttal: bizonyára dobálózni fog, de mégis belenyugszik a helyzetbe, mert a szerelme, helyesebben mondva a szerelme tárgya oda köti a társulatomhoz. Ez a szerelme énekesnő inkább játszik leszállított áron, semhogy nagyobb pénzért más városba, más társulathoz menjen és ott hagyja azt, a kiért lángol és a kit legalább is félévja veszen szeret.

Csinálthatom én azt a kelengyét erre a számlára egész bátran. Nem lesz itt olyan fekete vonás, a mit keresztül lehessen húzni az én számadásomon.

Néhány nap múlva előálltam az új szerződéssel és a fejemmel fogtam föl egy majolikát. Hanem azért mégis volt bátorságom oda mondani neki, hogy:

— Három nap múlva kérem a választ, hogy esetleg más primadonna után nések.

Távolomban benéztem a fehérnemű kereskedésbe és igazi élvezettel néstem a készülő

Színház és irodalom.

* Szombaton Cs. Almásy Julia jutalomjátékául Jókai örökszép történeti szomorujátéka: A „Szigetvári vértanúk“ került színre. Az előadás összevágó és jó volt, s különösen jól megálta helyét Almásy Julia, a jutalmazandó és Kazaliczky Antal, aki Zrinyi Miklóst kitűnő alakításban mutatta be. E két szereplőnek köszönhető az egész est sikere, s őket illeti az ismerés azért is, hogy ez a darab nem bukott meg úgy, mint a Csóka társulata által előadott színművek nagyobb része. E két szereplőn kívül ki kell még emelnünk Győre Alajost és Mérey Izabellát, a kik szintén kivették részüket a teljesítményből. Almásy Juliát különben a kisszámú de hálás közönség többször hívta a lámpák elé, Szatmáry Lajosról pedig meg kell jegyeznünk, hogy Szelim hálás szerepét teljesen elejtette!

Tegnap este bucsuelőadásul a „Feneanyósok“ című állítólagos bohózat került színre. A „feneirodalom“ ez a legsilányabb terméke ugyanis bohózat czim alatt kerül a közönség elé, tehát nem lép fel nagy igényekkel, egyszerűen mulattatni akar, de láttunk ugyan szereplőket mozogni a színpadon beszélni össze tücskös bogarát, de sehol nem láttuk a darabban a humort felszámolni, s a közönség is, aki különben elég elővigyázó volt a színházat csak félig tölteni meg, azzal a boszantó érzéssel távozott, hogy Csókának kár volt ezzel a gyöngy darabbal zárni be előadásai sorát. A négy anyós: Pogány Janka, Bérczy Mari és a Litzenmayer nőverek elkövettek minden lehetőt, de még sem voltak képesek a közönséget felmelegíteni. Jól játszottak még Mátray és Szilágyi is.

A tegnapi előadással bevégeződött a színi saison, a társulat ma délelőtt elutazott s a nagybecskereki színház ajtai ismét bezáródnak. Csóka azzal a tudattal távozott el innen, hogy az itteni közönség nagy pártolója a színészetnek, s elég jószívű még Szatmárynak is tapsolni és elnézni B. Nagy Vilma örökös szerep nemtudásait. Ha az igazgató urnak esetleg még egy ízben sikerülne játszani a nagybecskereki színpadon, akkor hozzon magával olyan társulatot, amelyek hő szerelmese és naivja a nagybecskereki közönség kényes igényeit is kielégíti.

* A „Vasárnapi Ujság“ április 23-iki száma 22 képpel a következő tartalommal jelent meg: „A válság Szerbiában.“ Strausz Adolfól. (Sándor szerb király, Risztics, Belimarkovics tábornok volt regensek, Vuics, Dokics, Franaszovics új szerb miniszterek arcsképeivel, és Jantyk Mátyásnak a „Vasárnapi Ujság“ Belgrádba kiküldött rajzolójának eredeti rajzával: Katonai őrség a konak előtt, az államesinyt követő napokon, Belgrádban) — „Küzelem után.“ Kőltemény. Apostol Bertalanról. — „A lubló ember.“ Kisérletes krónika. Irta Mikszáth Kálmán. (Goró Lajos

kelengyét, a melyhez olyan olcsón jutok, mint senki más. Sőt nevettem is arra a gondolatra, hogy az igazgató lányának a stafírungját a primadonna fizeti ki.

A terminus lejártával ismét ott álltam a közönségem kedvence, az én szépséges primadonnám előtt.

— A válaszáért jött?
— Csókolom a kezeit, igenis azért — mondtam én, ovatosan vigyázva, hogy a kellő alkalommal elkapjam a fejem.

Az óvatosság hiabavaló volt, mert nem volt dobáló kedve.

— Nos hát — szólt mosolyogva — azt mondom önnek, hogy az ajánlatot nem fogadom el.

— Ne... em?

— Nem. Hanem a figyelmebe ajánlom az én föltételeimet. Először is, a miért le akarta szállítani a gázsimat, meg akarom büntetni és huszezer forintot alól nem maradok a primadonnája. Másodsor...

— Másodsor is van?

— Van. Másodsor, huszezer forintért is csak úgy maradok, ha Belának évenként négyezer forintos szerződést ad, ugyanannyi időre, a mennyire az én szerződésem szól.

Az a Béla, az a nősábitó fickó volt, akit én a már említett kelengye-költség megtakarítása céljából hoztam oda.

Kétszer elajultam, három hétig könyörgöttem, de végül még is aláírtam mind a két szerződést, mert a primadonna tartotta bennem a lelket.

Igy került a lányom kelengyébe haterer forint helyett tizenkétezer o. é. forintba.

Mural Károly.

rajzaival.) — „Várkastély a Kárpátokban.“ Regény. Verne Gyulától. (Képpel.) — „Belgrádi képek.“ (12 képpel: Az új konak, részletek az új és ó konakból, a katonai akadémia, szkupstina stb.) — „Veszprém.“ Szomaházy Istvántól. (Háry Gyula rajzával.) — „Az arany rózsza.“ (Képpel.) — Irodalom és művészet; Közintézetek és egyletek; Egyveleg; Sakkjáték; Képtalány, stb. rendes rovatok. A Vasárnapi Újság előfizetési ára negyedévre 2 frt, a Politikai Újdonságok-kal együtt 3 forint. Megrendelhető a Franklin Társulat kiadó hivatalában (Budapest, egyetem utca 4. szám.)

Táviratok.

Országgyűlés.

(A képviselőház ülése április 24-én.)

Budapest, április 24. (A „Torontái“ eredeti távirata.) A képviselőházban ma rövid ülés volt, mely azonban gazdag volt szónokokban.

Az approbacionális vita volt szőnyegen, melyben Hegedűs előadó, majd utána Helfy Ignác, Horánszky Nándor, Holló Lajos és Szacsavay beszéltek.

Wekerle miniszterelnök hosszabb beszédben foglalkozott a felhozott érvekkel, és a jobb oldal zajos éljenzése közt kérte az ellenzék, hogy az egyházpolitikai javaslatok betervezéséig legyen egy kevés türelemmel és viseltesék bizalommal a kormány iránt.

A miniszterelnök beszéde a pártot felvillanyozta.

Katholikusok nagygyűlése.

Budapest, április 24. (A „Torontái“ eredeti távirata.) Komáromból jelentik, hogy ott tegnap tartották meg a katolikusok nagygyűlésüket Eszterházy Miklós gr. elnöke alatt. A gyűlésen mintegy ötezren vettek részt, és üdvözlő feliratokat küldtek a pápának, valamint Vaszary hercegprimásnak is. Szapáry László gr. indítványára elhatározták, hogy a királynál, a főrendi- és képviselőház előtt a polgári házasság, valamint a recepció és tejes vallás-szabadság ellen kerpényezni fognak. Elhatározták továbbá, hogy az elkérésztelési rendelet visszavonását kérik. A hercegprimást ezen törvényjavaslatok ellen megindított mozgalmáért üdvözlöik és felirataikban katolikus egyetemet követelnek.

A római ünnepek.

Budapest, április 24. (A „Torontái“ ered. távirata.) A német császári pár tegnap meglátogatta a pápát, aki a felségeket a sárga teremben fogadta. A felségek az olasz katonák sortala közt léptek a Vatikánba és ott hosszabb kihallgatásban részesültek. Ugy jövetelük, mint távozásuk alkalmával zajos óvációkban részesültek.

Az interpelláló Ugron.

Budapest, ápr. 24. (A „Torontái“ eredeti távirata.) Ugron Gábor szombati interpellációjára vonatkozólag a „B. C.“ a következő megjegyzéseket teszi: Az ily nyilatkozatok igazán mosolyra készíthetnek. Teljesen eltekintve attól, hogy közös miniszterek ép úgy, mint osztrák miniszterek eszredtulajdonosi minőségükben ismételve vezényelték eszredüket a legfőbb hadur előtt, köztudomású dolog, hogy a német császár a neki adományozott osztrák magyar eszredet uralkodónk előtt s ép úgy uralkodónk poross eszredét a német császár előtt hadgyakorlatok alkalmával elvezényelte, a nélkül, hogy bárki eből szolgálati viszonyt magyarázott volna ki. Igen bajos dolog lett volna e felett még csak vitatkosni is. Hogy egyebiránt egy eszreddel csak ott lehet felvonulni, a hol az eszred van, azt úgy hisszük, nem kell külön hangsúlyozni. Mellesleg megjegyezzük, hogy az eszredtulajdonos eszredét csak mint eszredes és eszredesi egyenruhában vesényli, bármilyen rangfokozattal és állással birjon is különben.

Kirabolt Wertheim-szekerény.

Budapest, április 24. (A „Torontái“ eredeti távirata.) A mára virradó éjjel egy Andrassy-uti üzletben kiraboltak egy Wertheim-szekerényt és abból 15.000 forint készpénzt, számos ezüst evőeszközt elloptak. A tettesek ez idő szerint még ismeretlenek.

VASUT-ÜGYEK.

Magy. kir. államvasutak.

(Osztrák-magyar-bajor-vasuti kötelek. Az 1891. évi június 1-től gabonaneműekre stb. érvényes kir. dijszabás III. sz. a. 2. f.-hoz III. pótlék életbeléptetése). A fent jelzett kötelekben 1891. évi június 1-től gabonaneműekre stb. érvényes kivételes dijszabáshoz (III. rész II. füzet) f. é. június 1-ével III. pótlék léptetettik életbe, melylyel az alább felsorolt állomások díjtételei pótlás nélkül hatályon kívül helyeztetnek, és pedig: a jeltölt dijszabás 106—199. oldalain Acsád, Agfalva, Bodaik, Bük, Czenk, Kisbér, Lövé, Moha, Moór és Nagyigmánd állomások díjtételei, a 209. oldalon Bodaik állomás csomóponti díjtételei és végül a 240—245. oldalain Szombathely állomás díjtételei. Budapest, 1893. évi április havában. A magy. kir. államvasutak igazgatósága, egyszersmind az érdekelt vasutak nevében is.

Magy. kir. államvasutak.

Hirdetmény. 1. Osztrák magyar svajczi kötelek. 2. Osztrák-magyar francia kötelek. 3. Osztrák-magyar bajor kötelek. 4. Osztrák-magyar délnémet kötelek. 5. Osztrák-magyar-svajczi-délbadei forgalom. 6. Rajna-Majna átrakodási forgalom. Kapcsolatban a „Vasuti és Közlekedési közlöny“ folyó évi márczius 19-iki 34. számában 31.711. sz. alatt közzétett hirdetménnyel tudomásunkra hozzuk, hogy a fenti kötelekben jelenleg érvényben álló közvetlen dijszabásokban a cs. kir. szab. déli vasuti társaság magyar állomásaira vonatkozó díjtételek tovább intézkedésig érvényben maradnak. Budapest, 1893. április hó 19-én. A magyar kir. államvasutak igazgatósága, a részes vasutak nevében is.

REGÉNY-CSARNOK.

Málnássyné.

— Elbeszélés. —

Irtá: Scossa Dezső.

43-dik folytatás.

Valóban az amazon sereg a nem várt ellenállásra oszladosni kezdett; a diadalkiáltásokat panaszos jajgatás váltotta fel s a kik a kapun kijuthattak, sietve siettek a csufos vereség színhelyéről. De azok, a kik még az udvaron szorultak, keserves resignációval voltak kénytelenek megadni magukat a jól megérdemelt büntetésnek, mert csak kevesen szabadulhattak az utcai korcsmasszobán keresztül, most már utjukat állván Battik Pista barátai, kik pajtásuk veszedelmét a kert bejáratánál eleinte kedélyesen nevetgelve nésték, később pedig segítségére siettek, növelve a megfordult hadiszerezence folytán megszarvarodott női sereg ijedelmét.

Csakhamar kitisztult a harc szintere. Egy-két menekült az udvar sötétéből harcaltak elő az udvarosok s egy összetaposva, nyögve, csaknem élettelenül hevert a feljárt lépcsőinél. Számszám volt reá nézni, amint tépett ruhákkal, kibomlott hajjal feltápaszkodott és zúrzavaros beszéddel, könnyes szemekkel mentességét kereste. Sály Péterné volt, minden szavát kétely szorgalmasan kísérve „s“ betűkkel. A nyert egérutat sietve használta fel és fájos lábaival a többiek után dőzögött.

Ez az egész komédia fölöttébb jó kedvre hangolta az uri társaságot s miután a szétvert amazon sereg utolsó nyomai is eltűntek és a vezér egyáltalán nem volt látható, a győzelem tudatának büszkeségével vonultak vissza a kert helyiség lombjai alá, Battik Pistát, ki a helyzet és az ütközet részleteit magyarázta vállakra emelve.

Ebben a helyzetben, tréfás diktóját meg hallgatták, de mikor a vállakról a föld porára visszacsuszították, haragú kacajban törtek ki. Rettenetes volt ennek a segítségünkre finak az arcába nézni, mert úgy össe vissza volt karmolva, mint a vad néptörzs megterovirozta volna. Maga is elrettent önmagától, mikor azt a pusztítást a tükörben megpillantotta, mikor kezeinek égető melege, a fájdalmas karcslásokat az is felfedezte. Eppen a legnagyobb volt a derűtség, mikor a társasághoz új vendég csatlakozott. Korda Sándor volt, ki csodálkozva állt meg pillanatra a kertbejárat előtt és nem értette a szokatlan sajt okát, nem tudta elgondolni, Pista miért mosdik oly hosszasan egy hatalmas mosdótól visében.

Esszevették és kiabáltak feléje. Belépett tehát, még mindig a csodálkozás kifejezésével arcán. Nagy mulatság volt újra elmondani, előadni a rövid idő előtt elmúlt heveszet, melynek nyomai még ott voltak a falon, az elmálott, nagy fehérsárga bombákban, a levert úvegek és poharak cserepeiben, miket épen akkor söpört össze udvaros. Sándor szórakozottan hallgatta az elbeszélést, egy olyan ember mosolygásával, kinek messze eszárnyalnak a gondolatai. De mikor barátjának barádságtól csirnos arcát meglátta, mikor a rövidszáru seprűt megmutatták neki, ellenállhatlanul erőt vett rajta a kacaj.

Nem is volt alkalmasabb tárgy ennél ez este a mulatságra, mely folyt tovább a késő éjszakába, astin mind tovább a hajnal első szürke sugárainak megjelentéig, sőt annál is tovább, a mikor a nap már feltűnt a láthatáron és meleg életet lehel a kert fának zöldelő, formás koronáira. Már ekkor az asztalok telve voltak kiürült bors palackokkal, egy-két tagja a társaságnak könyökére vagy az asztalra borulva aludt, csak a cigány húzta, ugyanazzal a hévvel ugyanazzal a szorgalommal.

Most a Korda Sándor dirigálta. Énekelt neki vagy hallgatta, olykor odahajta fejét a hegedűhöz, mialatt mely sóhajok törtek elő kebléből. Battik Pista kitartott mellette, bár egész éjjel a kezeit és az arcát borogatta. Ugy látszott, mintha maga mulatna ma Sándor. Nem akart vége szakítani, mintha attól félne, hogy fájdalmas elborulás vessz rajta újra erőt, a mitől most meg van könnyebbülve.

A Pista éles tekintetét nem kerítte ki ez a belső küzdelem. Ha ezt az alkalmas hangulatot felhasználhatná, hogy büszkesége legyőzésére bírva, odaterelje, a hol kétségkívül máig is várnak rá. Készen volt a tervvel, felállt és azt ajánlotta, hogy menjenek el reggelire Papp Gáborné nagyasszonyhoz. Hét vörmegeire szóló korhely levelet készít a számukra. Ilyenkor pedig az a fő.

A ezimborák nagy lelkesedéssel fogadták az indítványt s a cigányokat előreindították. Pista, arcát vizes kendővel takargatva, karonfogta Sándort s elhitette vele, hogy a nagyasszonynak csillapító flastroma van, hát rá néve az a földolog. Sándor pedig nem ellenkezett, virágos kedve volt, madarakat lehetett volna vele fogatni. A kurator portáján pedig várt már rájuk a reggeli üdvözlés.

— Hát ti országos korhelyek, hol csavarogtok ilyenkor? Nem szégyellitek ilyen gyűrűtlen végigmenni az utcán, a hol a tisztességes emberek már a templomból is visszatérnek, mi? — rivallt rájuk Papp Gáborné ő kegyelme, az üveges folyosó ajtajából, mialatt egyenkint tuszkolta őket befelé, a hol már terített a család és Papp Gábor ur a cigánynyal állt discursusban.

Nem volt szokatlan az ilyen látogatás Péterfalván. A jó vér benne volt még a fukban, a kik az öreg asszony szidását jobban szerették, mintha mákvirágoknak nevezte volna őket. Eppen a Pista került eléje.

— No, te jó madár, hát téged miféle cicza kőrmölt össze? Ujra kezdod a régi nótát; minden duhajkodásnál neked kell lenni megint a förtencsernek he? Hiszen olyan vékony a füled, hogy keresztüllátok rajta.

— Ne haragudjék, kedves némém, az egészségünknek tartozunk vele! — mondta az, illedelmesen kezét csókolva.

Mikor aztán kipörlekede magát, maga dédelgette a „rossz korhelyek“-et, annyai gyöngésséggel és összehordott eléjük sonkát, kaviárt, disznósajtot, kocsonyát; maga tálalt a hatalmas illatot árasztó korhely levelekből és öntögette a jó törkölyt, barackpalinkát, a mi aranyként csillogott elő az apró poharakból.

Azok pedig kínálás nélkül hozzáálltak, hitetlen pusztítást víven véghez az asztalon felhalmozott drága osemegékben. És Battik Pista, mintha csak otthon volna, csakhamar ledől a szomszéd szoba széles bördívánjára és addig gyönyörködött a szivarja füstkarikaiban, amig elnyomta a buzgótság.

A nagyasszony még gondoskodó aggodalommal nézte. Tán beteg? Megnyugtatták és elmondták nyomban a korcsmai harcot. Papp Gábor ő kegyelme azéles arcából derült fénylett, a kacaj megremegtette egész valóját és nem győzött kérdészködni a mulatságos történet lefolyásáról, melynek egyes jeleneteit újra elmondotta. Nem állta meg, hogy az alvóhoz át ne kiabáljon, olykor az ajtóig menve.

— Hallod e Pista! Igas-e Pista?

De azt nem savarta álmában sem a láрма, sem a nóta. Keszai lehullottak a divánról, szájából kiesett a szivar és arca mozdulatlan nyugalmát harmonikusan rengette az egyforma lélekzés.

Papp Gáborné pedig est az időt nagyon alkalmasnak tartotta arra, hogy Korda Sándort kivallassa. A bor hatása most kezdte meg azon működését. Ott állt a nagyasszony eldalan és olyan lágyan, olyan érzelmesen beszélt, mintha csak a lelkét akarta volna kitárni előtte. A mámor össinteséget varázsolt elő nála és ennek nem volt most határa. Miért is ne vallotta volna be szívének állandó maró fájdalmát, miért ne keresett volna vigasztalást nála, akiről jól tudta, hogy szersát szívén viseli.

És a nagyasszony jószágos arca kiderült, amint megtudta az ő és Málnássyné közti ismeretség történetét, a szakadás okát és hogy Sándor is csakugy szenved a miatt, mint az, kinek anyagi szép arca, szenvedő kifejezésével most újra megjelent előtte.

(Vége következik.)

Felelős szerkesztő: Dr. Brájler Lajos.
Főmunkatárs: Jurkovic Aladár.

VASUTI MENETREND.

Ervényes 1892. évi október hó 1 től.

Nagybecskerek-Nykikinda				Nagybecskerek-Versecz				Versecz-Nagybecskerek				Szécsány Párdány				
Sz.	v.	v.	v.	Sz.	v.	v.	v.	T. sz.	Sz.	v.	v.	Sz.	v.	v.	v.	
Párdány ind.	—	—	350	Budapest ny.p.u.ind.	630	—	—	Temesvár ind.	—	12—	—	Budapest ny. p. u.	—	—	—	
Versecz	—	—	220	Temesvár	950	—	—	Báziás	415	1145	—	Nagybecskereken át ind.	630	—	—	
Nagybecskerek	550	12—	720	Nagykikinda	305	—	—	Versecz	550	220	—	Szécsány	933	518	—	
Ellemér	608	1221	744	Nagybecskerek	815	—	—	Verseczrét	557	225	—	Módos	956	615	—	
Melenze	630	261	816	Nagybecskerek	—	—	—	*Temespaulis	603	232	—	Fény	1007	627	—	
Kumán	646	111	837	Bégapart	822	410	—	Bethlentanya	611	242	—	Párdány	1018	639	—	
Törökbecse-Aracs	711	149	919	Lázárföld.	850	443	—	*Szivattyutelep.	622	255	—					
Beodra	745	229	1004	*Pusztá Kenderes	856	451	—	*Laudontanya	629	304	—					
Karlova	756	242	1022	*Lajosmajor	902	459	—	Nagymargita	637	313	—					
Nagykikinda (v.) érk.	836	330	1113	Szárca	916	523	—	Zichyfalva	649	325	—					
Temesvár	—	520	424	Szécsány (vend.) érk.	929	538	—	Györgyháza	701	340	—					
Budapest	120	—	710	Szécsány ind.	944	553	—	Szécsénfalva Ráros	—	—	—					
				Bóka	957	608	—	Istvánvölgy	716	357	—					
				Kanak	1014	628	—	*Olécz	724	407	—					
				*Olécz	1023	640	—	Kanak	733	419	—					
				Szécsénfalva-Ráros	—	—	—	Bóka	749	438	—					
				Istvánvölgy	1032	657	—	Szécsány (vend.) érk.	800	452	—					
				Györgyháza	1042	711	—	Szárca	427	824	524					
				Zichyfalva	1054	736	—	*Lajosmajor	441	837	537					
				Nagymargita	1109	755	—	*Pusztá Kenderes	450	843	546					
				*Loudontanya	1118	804	—	Lázárföld	501	851	557					
				*Szivattyutelep.	1126	813	—	Nagybecskerek	—	—	—					
				Bethlentanya	1139	827	—	Bégapart	532	915	65					
				*Temespaulis	1147	837	—	Nagybecskerek érk.	—	—	615					
				Verseczrét	1155	846	—	Nagykikinda	—	—	1113					
				Versecz érk.	1159	850	—	Temesvár	—	—	424					
				Báziás	325	1116	—	Budapest	—	—	710					
				Temesvár	316	—	—									

Az éjjeli órák — esti 6 órától fogva reggeli 5 óra 59 percig — a percek számjegyeinek aláhúzása által (600—519 vannak megjelölve.)
A *-gal jelzett állomásokon a vonat csak feltételeesen fel- vagy leszállás végett áll meg.

Jegyzet. A m. kir. államvasutak vonatainak közlekedési ideje ezen menetrendben a közép-európai idő szerint van kitüntetve. Ezen idő és a budapesti idő között azon különbség van, hogy a budapesti időt jelző órák 16 perccel többet mutatnak, mint a menetrendben felvett közép-európai időt jelző órák. A román és bolgár államvasutak összes vonalain, nemkülönben a török vasutak bellova—konstantinápolyi fővonalán az új vasuti idő egy egész órával megelőzi a közép-európai időt.

H I R D E T É S E K.

1518. b. sz. 1893. (242-3.1)
Árlejtési hirdetmény.
A Partos község melletti Berzava hidnak kijavíttatása szükegessé válván, annak elkészíttetésére a vállalkozókat ez uton a következő megjegyzéssel hívom fel:
A hid elkészíttetésére elő van írva 700 frt, a javítás három évi jótálláshoz van kötve, a hid Partos község mellett hidalja át a Berzavát. A vállalkozók zárt ajánlataikat a 700 frtnak megfelelő 10 százalék bánatpénzzel alólt hivatalnál folyó hó 28-ig mutassák be, az árlejtés folyó évi április hó 30-án a helyszínen fog megtartatni.
Bánlak, 1893. évi április hó 8 án.
Botka, főszolgabíró.

Az építkezés elvállalására az ajánlati költségcsatákba a munkák teljesítésére vonatkozó egységárak bejegyzendők s azok a zárt ajánlattal együtt kellően bélyegezve tolyó évi **április hó 30-ának** déli 12 órájáig a következő czimzettel adandók be:
A m. kir. államvasutak üzletvezetőségének Aradon. Ajánlat a mezőturi felvételi épület megnagyobbítására és átalakítására.
Az ajánlatok benyújtását megelőző napon, azaz 1893. évi április hó 29-én déli 12 óráig 2100 forint azaz o. é. kétezer-egyszáz forint bánatpénz lesz a m. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége gyűjtőpénztárába készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban leteendő.
Az ajánlatokban a fenti bánatpénz lefizetésének megtörténte felemlítendő.
Az értékpapírok a budapesti, illetőleg

bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett, 14 nappal nem régiebb utolsó napi árfolyammal szamitandók, de soha névértéken felül.
Készpénzben letett óvadék után kamat nem követelhető.
Ezen feltételektől eltérő, vagy határidő után, vagy pedig táviratilag beérkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek.
Posta utján beküldött ajánlatok ézbánatpénzben tértívénnyel adandók fel.
Az ajánlatok között a szabad választás jogát az üzletvezetőség magának fen tartja tekintet nélkül az ajánlott egységárak nagyságára.
A pályázat eredményéről folyó évi április hó 30-ika után való napokban a pályázók értesíttetni fognak.
Arad, 1893. évi április hó.
Az üzletvezetőség.
(Utánnymás nem díjazatik.)

6284. 1893. szám. (241-1.1)
Pályázati hirdetmény.
A m. kir. államvasutak mezőturi állomásán levő felvételi épület megnagyobbítása, átalakítása és ugyanott egy új veranda építésének biztosítására ezennel nyilvános pályázat hirdettetik.
Az építési munkák egységárak szerint és utánmérés alapján fognak kiadni.
A tervek, ajánlati költségcsaták az építés végrehajtására vonatkozó feltételek és a szerződési tervezet a m. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége pályafentartási és építési osztályának hivatalos helyiségeiben (Arad, főút, arad-csanádi vasuti palota I. emelet) valamint a mezőturi osztálymérnökségnél (Mezőtúr, bazárépület I. emelet) a hivatalos órák alatt megtekinthetők és 50 kr-ért megszerezhetők.

BORELADÁS.
Kitünő minőségű
mohácsi fehér- és villányi vörös boraimra
bátorkodom a n. é. közönség b. figyelmét felhívni és azokat következő árak mellett ajánlani.
1 literes palaczk mohácsi fehérbor 44 kr.
1 literes palaczk villányi vörösbor 60 kr.
fogyasztási és regáladóval együtt házhoz szállítva.
Hordókban aránylag olcsóbban.
(238-3.2)
Moldoványi László,
Nádor-utca, 802. házszám.

Nyomatott a kiadó Pleitz Fer. Pálnál Nagybecskereken.